

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă

LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ MATERNĂ

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget, majd oldja meg a feladatokat!

– Vajon él-e még Amália? – kérdezte Szindbád a sztambuli bazárban, és nemsokára útra kelt a piros tetők felé, ahol egy folyó szeli keresztül a várost, és a hídról álmodó erdőket látni. [...]

A. Marchali... A betűk aranyozása persze lekopott régen, de a dohányszínű függönyök az ablakon még a régiek. [...]

– Most már csak Amália hiányzik – gondolta magában Szindbád.

És a kassza mellett a piros függöny mintegy varázsszóra szétnyílt, és Amália fekete kötényben, kezében kávéscsészével a cukrászboltba lépett. A félcipőcskéje némileg kopott volt, de a szalagja friss és széles, a köténye pirossal volt beszegve, és frissen fésült barna hajában egy ezüsthézag villogott. Könnyed, alig hallható lépésekkel hozta a kávé Szindbád asztalához, és barna szemében kellemes kíváncsiság csillant meg a furcsa idegen láttára. [...]

– Igen, ő az! – ismételte Szindbád magában, és furcsa melegség szalad végig a mellén, és valami diadalmas örömet érez a szívében, mit talán akkor érzett, midőn sarkantyút pengetett a lábán, és a barna kis cukrásznét először keblére szorította.

A barna nőcske kezében piros és kék rózsákkal hímzett szövetdarab mozog, és a frissen fésült hajból mintha valami könnyű illat áradna szerteszéjjel. A kicsiny és rózsaszínű fül mellett göndörkés fürtöcskéiben libeg a barna haj, míg a finom, fehér orr tájékán, a hosszúpillájú szemek mellett könnyű kékes árnyék borong. A domború mell a selyemkötény alatt lágyan emelkedik, és a finom nyakon vékony aranylánc látszik.

A nyurga tiszt széles mozdulattal öltötte magára bő köpenyegét, sarkantyús lépései elzörögnek. A kopasz, pápaszemes emberke már előbb eltűnt észrevétlenül az újságlepedő mögül. Szindbád egyedül marad a cukrásznével...

– Asszonyom, nem mutatná meg nekem azt a medaillont közelebből, amelyet a nyakában visel? – kérdezte Szindbád egy darab idő múlva.

A cukrászné könnyen elpirult.

– Anyámtól örököltam, uram. Megboldogult édesanyámtól...

– Éppen azért kérem, mert Marchaliné asszony egykor nagyon jó ismerősöm volt.

Némi vonakodás után a Szindbád kezébe kerül a medaillon. Igen, megismeri. Ez volt az, amit a cukrásznénak egykoron ajándékozott. Vajon benne van-e a régi kép... Az ujjá reszket, midőn némi erőlködéssel felnyitja a medaillont. Odabent egy fakó arckép. Fiatal, mosolygó katona arcképe...

– Az apám képe. Katona korából való képe – mondja a barna kis cukrászné.

Szindbád hosszasan, elmerengve, álmodozva nézte a saját képét a medaillonban. Nini, milyen furcsa bajusza volt akkor, és a haja milyen hullámos, mint egy fodrászé...

– Kérem – mondja a cukrászné.

Szindbád egy másodpercig fogva tartja a kis barna nőcske puha, bársonyos kezét a kezében.

– Férjes már? – kérdi.

– Igen, és két gyönyörű gyermekem van.

Szindbád szeretné a gyermekeket látni, de nem merészeli. A barna nőcske idegenkedve, haragosan húzódik az öreg idegentől, és borús homlokkal ül kézimunkája fölött.

Szindbád tehát ezután nemsokára elbúcsúzott A. Marchali cukrászboltjától, és a régi hídra ment, ahonnan sokáig elgondolkozva nézte az alkonyaiban álmodozó messzi erdőségeket.

A folyó fürgén futott a híd álmos ívei alatt.

(Krúdy Gyula: Szindbád. A hídon)

- a. Írjon egy-egy rokon értelmű szót a következőkhöz!
dohányszínű, pápaszemes, megboldogult 3 pont
- b. Írjon ki a szövegből 2 képzett szót, és nevezze meg a szóelemeiket! 2 pont
- c. Figyelje meg a következő mondat szerkezetét, majd válaszoljon a kérdésekre!
A kicsiny és rózsaszínű fül mellett göndörkés fürtöcskében libeg a barna haj, míg a finom, fehér orr tájékán, a hosszúpillájú szemek mellett könnyű kékes árnyék borong.
- Mi jellemző a jelzőhasználatra?
 - Milyen viszony van a tagmondatok között?
 - Milyen viszony van a két állítmány hangalakja és jelentése között? 7 pont
- d. Mutassa be a hasonulás típusait! Kijelentéseit a szövegből vett példákkal támassza alá! 8 pont
- e. Mutassa be a két szereplő viszonyát! 5 pont
- f. Értelmezze Szindbád reakcióját a cukrásznő kijelentésére a szöveg alapján!
– *Az apám képe. Katona korából való képe – mondja a barna kis cukrásznő.*
Szindbád hosszasan, elmerengve, álmodozva nézte a saját képét a medaillonban. Nini, milyen furcsa bajusza volt akkor, és a haja milyen hullámos, mint egy fodrászé... 5 pont
- g. A fenti szövegből kiindulva írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: *Álom, mese és hangulat a novellában!* Értekezésében vegye figyelembe a következő szempontokat:
- a valóság és a valóságváltozatok szerepe a történetmondásban
 - a történetalakítás és időkezelés jellegzetességei
 - az alakteremtés jellegzetességei
 - az impresszionista technikák szerepe
- Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.
- 30 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Tervezzen egy szummatív értékelésre alkalmas mérőeszközt egy olyan tanítási egységre vonatkoztatva, melynek témája a XX. századi novella! Figyeljen a következő szempontokra:

- A szummatív értékelés jellegéhez való igazodás 5 pont
- A tétel és javítókulcs tartalmának és pontozásának összehangolása 5 pont
- A témához való igazodás 5 pont
- A tudományos ismeretek igényes alkalmazása 5 pont
- Kreatív megoldások 5 pont
- Helyes fogalomhasználat 5 pont